24 üncü Sene — Çarşamba 6 Mayis 1931 — No. — 2414

Karagöz

ABONE:
Türkiye için seneliği 3 liradır
Ecnebî memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri:
ORHAN SEYFİ
Müessisi: Ali Fuat Bey merhum

İDAREHANESİ:
İstanbul Vilâyeti karşısındaki
husust daire : Telefon:
İstanbul : 413

Nushası 3 Kuruş — CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR — Nushası 3 Kuruş

Millet Meclisi Açıldı!

Karagöz — Ey Mebus beyler, içinizde her sınıf halkın vekilleri var, Millet her türlü dileklerinin yapılmasını sizden bekliyor, haydi göreyim sizi ha!

Meclis Açıldı!

Büyük Millet Meclisi geçen pazartesi günü açıldı. Eski meb'uslar arasında bir çok yeni simalarda vardı. İşçi ve amele meb'usları kıyafetlerini muhafaza ederek Meclise girdiler. Gazi babamız ittifakla Reisicumhurluğa intihap edildi ve bir nutukla millet namına gösterilen bu itimada teşekkür etti.

Fırka Kongrası

Fırka kongresi 10 Mayıs pazartesi günü toplanıyor. Her taraftan murahhaslar Ankara'ya gelmeğe başladılar. Kongra Büyük Millet Meclisinin içtima salonunda toplanacak. Konuşulacak mühim meseleler arasında bilhassa memleketimizin ziraat ve sanayiine dair işler de vardır.

Bu günlerde siyasî faaliyetler çok canlandı. Bu faaliyetlerden vatan ve millet için hayırlı neticeler çıkmasını candan dileriz.

MUHAVERE

Hacivat — Karagözüm, şehir meclisi celâdet göstermeğe karar vermiş, yiyeceğe, içeceğe hile katanları şiddetle cezalandıracakmış!

Karagöz — Desene meclis kendini göstermeğe başladı. Aferin doğrusu!

Hacivat — Öyle ama. İstanbul belediyesi, yapacağı bunca mühim ve nazik işler arasında bununla hakkıyle meşgul olabilebek mi bakalım?

Karagöz — Hangi işler?

Hacivat — Böyle birçok işler var: Meselâ belediye Avrupa'dan mütehassıslar getirip Şehir plânını yaptırmak istiyor. Mühim değil mi?

Karagöz — Sana açıkça birşey söyliyeyim mi? Hepsinden mühim olan budur. Bir şehirde halkın yiyip içeceği hilesiz olmazsa şehir meclisinin yapacağı başka işler ahaliye vızgelir. Şu koca İstanbul'un halini düşün. Kahve alırsın nohut çıkar. Karakulak suyu alırsın şaplı terkos suyu çıkar. Süt alırsın ceraat çıkar. Yağ alırsın karışık çıkar. Şerbet içersin boya çıkar. Bunlar böyle olduktan sonra alt tarafının çekiver kuyruğunu! Yalnız İstanbul belediyesi değil, her büyük şehrin belediyesi ilkönçe halkın sıhhatını, hayatını alâkadar eden bu işi halletmelidir. Mesele mühim işleri sıraya koyabilmekdir. Yoksa birçok mühim işler vardır ve hepsinin yapılması lâzım ve faydalıdır. Fakat yapılan iş sırasız olursa fayda yerine zarar gelir Hacivat!

Ara Beyahu!

Hakkın dediğidir, halkın dileği,
Hakkını sıkılma ara beyahu!
Hükümetimizin sağlam bileği!
Ona koş, gelirsen dara beyahu!

Deme ki: "nideyim, beydir buyurur,
Ağadır kızmasın, çekince vurur,
Karşısında ancak divan durulur,
Tepse de üstünde hora beyahu!"

Hemşehrim düşüncen hiç doğru değil,
İmamı, muhtarı yapmayıp vekil,
Hakkını korkmadan istemeği bil,
Aku denilemez kara beyahu!

Mahakemede birdir, bey de, ağa da
Devlet söz geçirir, dağa, bağa da...
İki çift lâf donat pullu kâğada,
Hemen kasabaya uğra beyahu!

Dinlerler derdini, çare ararlar,
Malını yiyenden elbet sorarlar,
Bu devirde kılı kırka yararlar,
Hakkını sıkılma ara beyahu!

Âşık

Elmaslı kubbe

Hintliler daha yeni yeni uyanıyorlar. İngilizlerin boyunduruğundan kendilerini kurtarmağa çalışıyorlar. İngilizler bunu bildikleri için, Hindistan'da süse, şatafata düşkünlüğü boyuna körüklüyorlr. Meselâ, daha geçen gün Hindistan'da bir putperest mabedi tamir edildi. Bu mabedin kubbesi bizim paramızla tamam altı yüz bin liraya mal olmuş.. Elmas, zümrüt, yakut işlemeli kubbenin altında boyunlarına fındık büyüklüğünde inci gerdanlıklar takan Hint mihraceleri Buda ayinince ibadet edecekler!

Hint milletinin tırnakları sökülerek kazandığı paralar, bakın nerelere sarfolunuyor...

Yeni meb'uslar

Meclis açıldı, yani intihap edilen çifçi ve amele meb'uslar da meclise girdiler. Amele ve çifçi meb'usları kıyafetlerini muhafaza ediyorlar. (Yeni gün) gezetesi Ankaraya giden yeni meb'uslardan İsmail çavuşun ayağında çarık ve sırtında köylü elbisesi ile trene bindiğini yazıyor. İsmail çavuş trenden inerken torbasını hamala vermedi, sırtına vurup trenden indi, diyor. Ne yapacaktıya, meb'us oldum diye halini, tavrunu değiştirecek miydi? Böyle olmalı işte, Aferin!

FIKRA

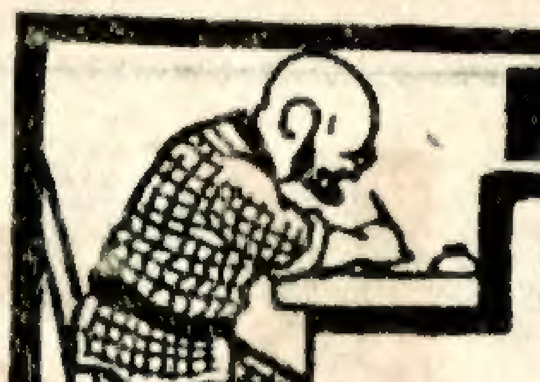

Seni de altına

Şair taslaklarından biri molla Camiye bir şiir okumuş. Molla Cami, şiiri beğenmemiş amma, nezaket icabı beğenir gibi görünmüş. Şair taslağı, bundan cesaret alarak molla Camiye:

— Madamki beğendiniz, şiirimi çerçeveletip çarşı meydanına asınız! demiş.

Molla, bundan vaz geçmesi için çok ısrar etmişse de dinletememiş, nihayet canı sıkılarak:

— Şiirini çerçeveletip asarım ama, bir şartla.. Demiş.

— Nasıl?

Molla Cami gülerek:

— Seni de altına asmak şartile.. Demiş.

Ta.. ki şiirin kimin eseri olduğu anlaşılsın!

Okuma yazma

Askerlik kanununda değişiklik yapılacak. Bu değişiklik şudur:

Okuyup yazma bilenler bundan sonra, altı ay eksik askerlik yapacaklar. Okuyup yazmanın işte bir faydası daha! Vakıa, bizim millet, askere seve seve gider. Çağı gelince çarıkları sıkıp yollanır. Vatan tehlikeye düşmesin bir kerre... Yalnız ne var ki, bu hali harp zamanına mahsustur. Hükûmet, tabiî vaziyeti göz önünde tuttuğu için askerlik müddetini çok kısalttı. Şimdi okuma yazma bilenler bundan istifade edecekler! Hadi bakalım. Bilenler bilmiyenlere öğretmeli, memlekette okumamış, yazmamış tek bir adam kalmamalı!

Trende yangın

Mısır'da bir trende yangın çıktı. Tren duruncaya kadar yangın saçağı sardı ve birçok kimseler, can havlile kendilerini pencerelerden aşağı fırlattılar. Kiminin başı gözü yarıldı, kiminin vücudu parçalandı. Kaçamıyanlar da diri diri yandılar.

Kestel gölü taştı

Antalya civarında Kestel gölü taştı. O tarafın köyleri hep su altında kaldı. Hükûmet, bu taşkın suları temizlemek için uğraşıyor.

Bağcılık ilerliyor!

İstanbul vilâveti dahilinde ve bilhassa Çatalca, Maltepe, Beykoz gibi semtlerde bağcılık günden güne ilerliyor. Evvelce bu taraflardaki bağları filoksera harabetmiştir. Bağcılar Ameaikan bağ çubukları getirtip dikiyorlar. Erenköy civarında bu çubuklarla gayet güzel üzümler veren bağlar yetiştirilmişti. Diğer bağcılar da bu suretle bağ yetiştirmeğe gayret ediyorlar. Ziraat müdüriyeti iktisat vekâletinden Erenköy'ündeki fidanlıklardan bağcılara fidan dağıtılması için ruhsat istedi. Mübarek memleketin toprağı cevahirdir. Ne ekersin de yetişmez, yalnız biraz gayret ve himmet ister!

MONOLOK

Şişmanlık tembellik

Şurada resimini gördüğünüz 13 yaşında bir Türk çocuğudur. Bu çocuğun vücudu tıpkı kadına benziyormuş ve resimde gördüğünüz gibi kadından iri memeleri varmış. Diyorlar ki bu şişman çocuk zayiflamadan büyürse dünyanın en şişman ve en okkalı adamı olacaktır.

Çünkü daha şimdiden 75 kilo geliyormuş. Bir bakıma buna şaşmaya pek lüzum yok. Aşağı yukarı çoğumuz buna benziyoruz. Biraz yaşı ilerlemişlerde göbeksiz, gerdansız kaç kişi sayarsınız. Hocalar, ağalar, zenginler, büyük memurlar yüzde doksan dokuz şişman olurlar. Çünkü yer içer, yerinden kımıldamazlar, Türkçede bir söz vardır: Can buğazdan gelir, derler. Parası olupta sofrasında tatlısı, böreği ile beş altı türlü yemek buludurmıyanları "cimri herif!„ Diye ayıplarlar. Evimize bir misafir gelse önüne en aşağı altı yedi kap yemek çıkarırız. Vakıa en çok yemek yiyen millet biz değiliz. İngilizler günde beş altı övün yemek yerler. Fakat yemek yedikten sonra bizim gibi gevşeyip kalmazlar. Spor yaparlar, hareket ederler, yağlarını eritirler. Bir de biz hamur işine çok düşkünüz. En itibarlı yemeğimiz bakla böreğ'ir. Malûmya, un insanı şişman yapar, yağlandırır. Hele Anadolu'da hamur işinden başka yemek yok gibi birşeydir. Köylü dayılar, ekmeği tarhanaya badıp yerler. Köylünün başlıca yemeği ekmek, tarhana, bulamaç gibi şeylerdir.

Bereket versin ki onlar bizim gibi tenbel tenbel oturmazlar, çalışırlar, hareket ederlerde yağlarını eritirler. Yoksa onlarda göbekli hocalar gibi yerlerinden kımıldanamıyacak hale gelirlerdi.

Şişmanlık, yağlılık bu zamanda adeta ayıp sayılıyor. Çünk tenbelliğe miskinliğe alâmetti. Tenbelle. miskinin ise bu devirde yaşamağa bile hakkı yoktur. Şişmanlığını bu resimde gördüğünüz çocuk gibi bir hastalık olanlara lâfım yok, fakat hareketsizlikten, tenbellikten şişmanlayıp yağlananların ılağında küpe olsun. Yüzlerine karşı lki kimse söylemiyor ama, nereye tseler arkalarından gülümsiyorlar. ele kadınların arasında erkek olarak ş paralık kıymetleri voktur. Çivi bi delikanlı, sırım gibi ihtiyar olman kolayına bakmalı!

Üçüzler

İnegölde keresteci Zekeriya beyin karısı biri kız, ikisi erkek olmak üzere üç yavru birden doğurdu.

Tuzlalı köyünden Kadir oğlu Memedin karısı Huriye hanım da ikisi kız, biri erkek olmak üzere üç çocuk birden doğurmuştur. Başka milletler yıldan yıla artık dünyaya dalbudak salıyorlar. Biz de çoğalalım, büyüyelim! Bu yavrularla analarına sıhhat ve bahtiyarlık dileriz.

Hapisten kaçanlar

İzmir hapisanesinin duvarını delip kaçan dört haydudu jandarmalar kovalıyorlardı. Bir ovada karşıladılar. Haydutlarla jandarmalar arasında ateş açıldı. Kaçanlardan kuru Memet maktul düştü. Ali teslim oldu, diğer ikisi kaçtı ama, nerdeyse onlarda yakayı ele verecekler. Jandarmanın elinden kurtuluş yoktur. Kabahatlı cezasız kalmaz!

Nişanlılar okusun...

Geçenlerde İstanbul'un lânga mahallesinde Havva isminde bir hanım kız, tentürdiyot içerek kendine kıymak istedi. Yetişip kurtardılar. İntiharının sebebi de nişanlısının kendisini bırakması imiş... Bizde nişanlı hayatı bazan çok uzatılıyor. Bu uzatılmak yüzünden de arayere türlü geçimsizlikler giriyor.

Kâh erkek, kızdan, kâh kız erkekten sağuyup bıkıyor. Tabiî öteki taraf bunu hissedince müteessir oluyor. Ya, gün günden içine atarak şifasız bir hastalığa yakalanıyor, yahutta bu Havva hanım gibi dermanı ölümde buluyor.

Nişanlılık zamanı, kısa olmalı vesselâm!...

Aferin!

Geçen pazar günü Sırplarla muhtelit takım maç yaptı. Muhtelitimiz Sırpları 2 ye karşı 6 gol ile yendi. Aferin genç sporcularımıza! haydı, şöyle biraz gayret edin bakalım!

1 Mayıs sessiz geçti

1 Mayıs dünyanın her tarafındaki amele ve işçi sınıfının bayramıdır. Fakat bu bayram her sene neşeli geçmez. Çok defa, kan döküldüğü olur. Çünkü amelenin hakkını koruyamamışlar diye ortaya atılan bazı kimseler, polise karşı gelir, büyük, gürültülü nümayişler, yapar, ameleyi fışkırtırlar.

Bizim memleketimizde 1 Mayıs, çok sakin geçti. İşçilerimiz menfaatlarını bilen, vatanlarını seven kimseler olduklarını bu sefer de isbat ettiler.

Softalığı tutmuş!

Topanede Kılıcalipaşa camiinde bir vaız hocası cemaata israftan, tasarruftan bahsediyormuş, yerli malları kullanalım, ecnebî malı almıyalım derken softalığı kabarmış, sözü bönüp dolaştırıp baloya getirmiş, baloya gidenlere atıp tutmaya başlamış. Vaız hocanın sözü softalığa döktüğünü gören cemaatten bazıları itiraz etmişler, hoca ile cemaat arasında bir münakaşa baş göstermiş, mes'ele polise kadar aksetmiş, zabıta memurları gelip vaız hoca hakkında bir zabıt varakası tutmuşlar ve adliyeye vermişler. Şimdi sorarım size, bir vaız hocası camaate balodan bahsetmsinde münasebet var mı? A hocam baloya gittin miki iyi mi kötümü bileceksin, sen bildiğin şeylerden, cennetten, cehennemden bahsetsene beyahu!

MEMLEKET HABERLERİ

Şilede Meb'us intihabı

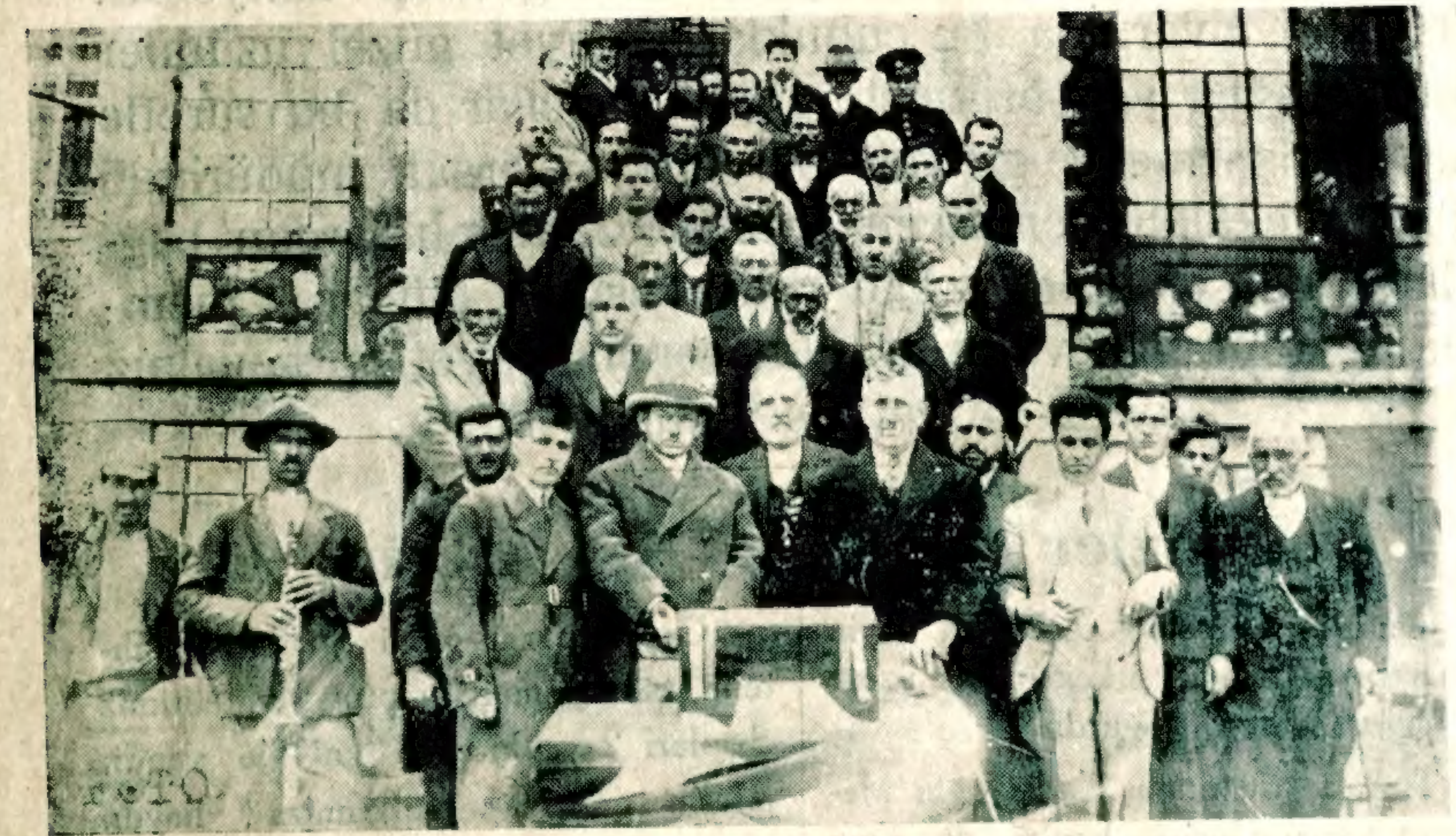

Şilede Meb'us intihabatı için köylerden gelen Halk Fırkası müntehibi sanileri bir arada

Fakir çocuklar seviniyor

Silifkede mühendis Emin bey tarafından bayramda giydirilen Cumhuriyet Mektebi fakir telebeleri muallimleri Salih beyle birlikte

Vefa - İstanbulspor maçı

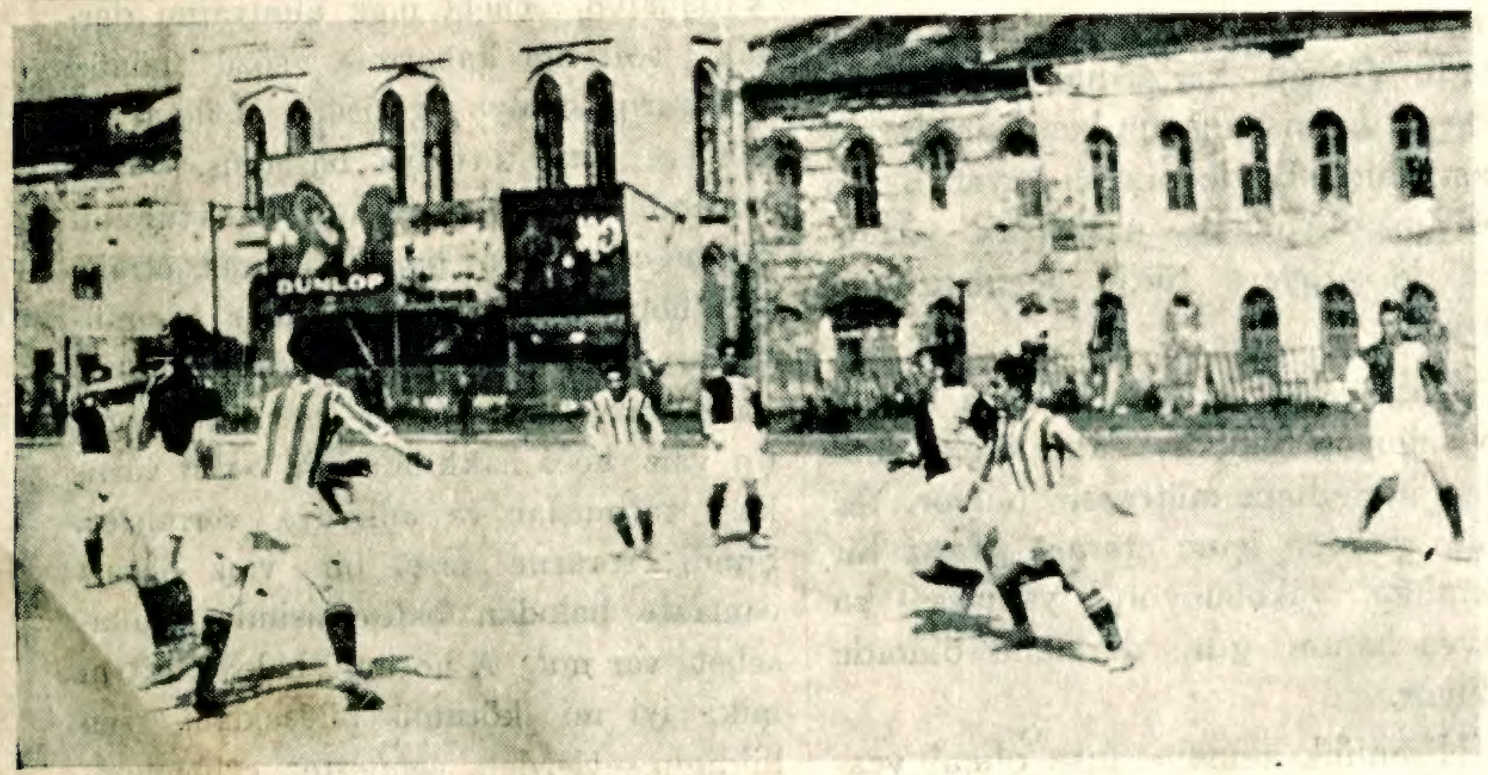

Vfa ile İstanbulspor bir maç yaptı. Vefalılar galip geldi

23 Nisan çocuk bayramı

23 Nisan çocuk bayramında Maksimde verilen çocuk balosu intibaı

23 Nisan çocuk bayramı

23 Nisan çocuk bayramında Maksimde verilen çocuk balosu intibaı

Türkiye Cumhuriyeti

Merkez Bankası

Devletimizin en büyük millî ve malî müessesesi

Herkes tarafından kapışılan bu hisse senetlerinden bir tane alınız, hem paranız bir köşede durmuş olacak, hem de temettü alacaksınız.

Hediyelerimiz

41-533 : Fotin — Nuruosmaniye tip talebe yurdunda Hüseyin bey.

42-501 : Tarak — Haydarpaşa İbrahim ağa mahallesi Emin bey çıkmazı No. 8 Sulhi bey.

43-72 : Çay — 11 inci ilk mektep talebesinden No. 172 Cavidan H.

44-33 : İrem—Şehzadebaşı 10 nuncu mektep muallimi Mürşide H.

45-244 : Dişfırçası — Gazi Osman paşa mektebi No. 176 İsmail ef.

46-288 : Mendil — Gelenbevi orta mektep No. 109 Fahri efendi.

47-483 : Ayna — Kuruçeşme, cami sokak No. [illegible] Mustafa efendi.

48-174 : Dişmacunu— Tahtakale caddesi No. 48 Matmazel Anjel

49-344 : Çorap — Fatih, [illegible]cirlikuyu Cemali sok No. 19 Cemal efendi.

50-324 : Kolonya— Kadıköy [illegible]yol ağzı No. 169 Servet H.

- Bitmedi -

TÜRKİYE SANAYİ ve MAADİN BANKASI

Fabrikalarına ait

YERLİ MALLAR PAZARI

Mağazası münhasıran yerli fabrikalar mamulatından ipeklileri döşemelikler, yünlüler, battaniyeler, kalın bezler, keten ve zarif şal ve çanta, kunduralar ve saire toptan ve perakende olarak satılır

SİNEMA

Ramon Novaro Soytarı

Sinemanın güzel erkek san'atkârlarının kadınlardan bir çekmedikleri yoktur! Kadınlar, sinema perdesinde görüp beğendikleri, hattâ gölgesine âşık oldukları bu genç erkeklere her gün binlerce mektup gönderirler, her işlerine karışırlar. "şunu şöyle yapma!,, "bunu böyle yapma!,, "şunu giy!,, "şunu çıkar!,, diye kâhyalık ederler.

Rudolf valantino yı kadınlar çok beğenirlerdi. Bir kaç sene evvel ölümile bir çok kadınlara göz yaşı döktürdü. Bu san'atkâr, bir gün rolü icabı, yüzünü değiştirüp çirkinleştirir! bunun üzerine kadınlar arasında bir kıyamettir kopar! Sen ne diye kendi güzel yüzünü çirkinleştirip karşımıza çıkıyorsun!,, diye atıp tutmuşlar...

Geçenlerde genç ve güzel aktör lerden "Ramon Novaro,, nın da başına öyle bir vak'a gelmiş. Ramon Novaronun şarkıcısı Işbilûjye ismindedi filmde rolü icabı soytarı kıyafetine girmesi lâzımgelmiş. Bunun üzerine dünyanın her tarafında kadınlar kendisine protesto mektupları yağdırmağa başlamışıar. "biz seni seviyoruz, güzel çehrene bayılıyoruz. Seni daima güzel görmek istiyoruz! Bu işi ne diye yaptın!,, Diye şikâyet edip durmuşlar.

Yukarıdaki resim, "Çıplak Aşıklar„ filiminin güzel kahramanı olan Ramon Novaroyu son oynadığı filimde yaptığı soytarı kıyafetinde gösteriyor. Kadınların şikâyette hakları var! değil mi?

Janet Gaynor'un Bir Filmi

Amerikanın güzel yıldızlarından biri olan Jonet Gaynor'un bu hafta zarfında Beyoğlu sinemalarından birin- de sesli bir filmi oynuyor. Jonet Gaynor ekseri filimlerini Charles Farrel ile birlikte oynuyor. Nitekim şehrimizde oynanan Gülgûn Hayatı, ismindeki filimide bu iki genç artist bir arada oynamaktadır.

Yaman bir yıldız

Amerika sinemasının sarışın ve pek genç yıldızlarından biri olan Helen Cvelvetress'in bu resmini görenler onu masum genç kız rolü yapmağa alışmış toyca bir kızcağız zannederler. Halbuki Helen tam bir aktristir ve "Kendi Erkeği„ ismindeki yeni filminde tam bir aktris olduğunu isbat etmiştir.

Sinema dedikodusu

Sesli filimin icadından sonra opera, okera - komik ve operet artistleri akın akın sinema ya göç ediyorlar. Hele Amerika'da her gün yeni bir meşhur artistin kendini sinemaya mal ettiği işidiliyor. "Haydut şarkısı„ filiminde dinlediğimiz Dovrens Tibet yeni bir filimde Tibat'le beraber dinleyeceğimiz Gres Movr, Amerika'nın en meşhur opera artislerinden dir. Bu sefer keza Nevyork'un meşhur Metropoliten operası şarkıcılarından Mari Levis de bir sinema şirketi ile mukavele imzalamıştır. Mukavelenin imzalanma merasimi de ayrıca filime alınarak gösterilmiştir.

Fransız başvekili sesli bir havadis filmi çevirerek Fransız hükûmetinin programını halka izah etmiştir. Bu had ise sesli sinema siyasî propağanda için ne kadar, tesirli bir vasıta olduğunu göstermektedir. Bu gidişle belki insanların gazete okumalarına lüzum kalmıyacak, her havadisi doğrudan doğruya sinemadan duyacağız.

Şikâyetler

Silivri postanesinde

Silivri karilerimizden Abdülkadir imzasile aldığımız şikâyet mektubunda deniyor ki:

— **Silivri postanesinden namıma gelen parayı alınmak üzere 25-3-931 tarihinde saat on buçukta gittim müdür burada yok bir saat sonra gelin dediler o zaman gittim yemeğe çıktı sonra gelin dediler tekrar gittim çarşıda dediler, on gün parayı almağa bir türlü muvaffak olamadım. 27-3-931 tarihinde tekrar öğleden evvel bir, öğleden sonra iki defa gittim gene aynı muameleye maruz kaldım müdür beyefendi hususî işlerinin çokluğundan vazifesine bakamıyorsa yerine muvakkaten birini vekil itse iyi olmaz mı.**

Koragöz — Memurlar ancak tatil zamanlarında vazifelerinden ayrılabilirler başka vakitler de vazifelerinin başında bulunmaya mecburdurlar. karriimizin şikâyeti hakkında ait olduğu makamın dikkatini celbederiz.

Sıhhî Nasihatlar

121 — En ehemmiyetli iktisat ve tasarruf paradan evvel (insan sıhhatında!) (insan hayatında!) (insan kudretinde) yapılmalıdır!

122 — (Güneş banyosu) herkese ve bahsus çocuklara, gençlere, tazelere çok faidelidir. Eğer güneş ışığı çok kuvvetli olursa çocukların gözlerine zarar verir. Bu cihetle mümkün olursa, banyo esnasında çocuğun gözlerini kapamak lâzımdır.

Çocuğunuzun KUMBARAsı var mı?

Eğer yoksa İŞ BANKASI ndan hem bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır

Yeryüzü düzleniyor!

Tepeler çukurları dolduruyor.. Bu gidişle dünya hep deniz olacak!

Yıkılan bir dağdan bir manzara

Malûmya, âlimler falcı gibi kayipten haber verirler. Bu meyanda ilmi arz âlimleri de çok dikkate şayan bir haber veriyorlar. Dünya yüzündeki **dağlar yavaş yavaş vadilere doğru, sahiller yavaş yavaş denizlere doğru kayıyor.** Toprak kayması denilen bu hadise dünya kurulalıdanberi muntazaman ve mütemadiyen devam edip duruyor, yani karalar yavaş yavaş denizlere doğru göçüyorlar. Arasıra zelzeleler bu hareketi hızlandırıyor. Dünyanın dörtte üçü deniz, dörtte biri kara olduğuna güre bu gidişle karalar denizlere göçe göçe bir gün gelecek ki bütün dünya ıssız bir denizden ibaret kalacak!

Toprak kayması hadisesi ekseriya müthiş zararlara meydan verir. Yüzlerce insan, hayvan, ev toprak yığınları altında kalır.

Geçen Teşrinisanide Fransa'nın Lyon şehrinde bir toprak kayması olmuş, toprak ve kaya olduğu gibi evlerin üzerine yıkılmış; dört saat sonra ikinci bir toprak kayması daha olmuş yirmi dört itfaiye neferi ve polisin ölümüne sebep olmuştur.

Her sene dünyanın her tarafında böyle toprak kayması hadiseleri oluyor Bunlardan çoğu insan oturmıyan arazide vukubulduğu için nufusça zayiata meydan uermez. Fakat dağ köyleri ekseriya toprak altında kayması esnasında sürülüp ortadan yok olurlar.

Brezilya'da Santos isminde bir liman vardır. Bu limanın yanında kırmızı balçıktan bir tepe vardır. Yağmur yağınca bu tepeden çamur çığları düşüp şehir halkını evlerine gömer. Hatta bununla da kalmaz, yağmur yağınca kırmızı bir balçık deresi şehrin sokaklarına akar. Başka şehirlerde kışın karları kaldırmak için nasıl amele çalıştırılırsa, Santosta da amele mangaları günlerce çamur temizler.

Amerika'daki meşhur Niagara şelâlesi gittikçe doluyor. Nehir her sene tonlarca kayaları sürükleye sürükleye şelâleye getirip setten aşağı atıyor. Bu da yeryüzünün düzleşmesine doğru giden bir hadisedir.

Toprak kayma hadisesi bilhassa Alp dağlarında pek elim facialara sebebiyet verir. Alp dağlarında bu hadisenin bu kadar sık olması dağların gevşek olmasından değil, yamaçlarında çok insan oturmasındandır. 1918 de Eylûlün dördüncü günü Komo gölü civarında Konto dağının göçmesi ile iki küçük şehir toprak altında kalmıştır. Bu iki şehrin 2430 nufusundan ancak üç kişi kurtulabilmiştir. 1772 senesinde Treviso ayaletinde üç köy bütün sakinlerile göçen bir dağ altında kalmıştır.

1806 senesinde Rosseberg'de vukua gelen toprak kayması hadisesi on dokuzuncu asrın sayılı facialarından biri olmuştur. Eylûlün ikisinde vukubulan bu hadise Goldan vadisinde dört köyü toprağa gömmüştür. Bütün gün dağdan taş ve toprak parçaları düşüp durmuş, akşam saat beşte yamaç çatlamış, o civardaki Rigi dağının tepesinden bakanlar dağın yamacındaki ormanın denizde fırtınaya tutulmuş gibi sallanmağa başladığını görmüşler. Bunun üzerine bütün dağın yamacı olduğu gibi kopup gittikçe artık bir sür'atla milyonlarca metre mik'abı taş ve toprak sürükliyerek vadiye yıkılmış.

HASRET KAVUŞTURAN

§ Samatya Çançan sokağı numara 50 hanede Şerife hanım imzasile:

— Kastamoninin devrekâni nahiyesinden Balabanlardan imam oğlu kerimesi hemşirem Ayşe hanım otuz senedenberi İstanbulda idi. kendisini arıyorum.

§ Yalova kazasının çengiler kariyesinde Davut imzasile:

— Selânik vilâyetine tabi sarışeytan kasabasının nidelli kariyesinden baldızım İdris kerimeleri Asiye, ve Hanife hanımlar mübadil olarak Türkiyeye gelmişlerdi. Türkiyede Bulgaristanlı muhacirlerle evlendiklerini haber aldım. Şimdi nerede oturduklarını bilmiyorum.

§ Balikesir pamuk hanında mukim Gerzeli İsmail imzasile:

— Antalya memleket hastanesinde bir müddet çalıştıktan sonra kendisinden haber alamadığım Karslı arapzade makinist İsmail efendiyi arıyorum.

NELER OLUYOR?

Hem Kara Vapuru Hem Deniz Tankı

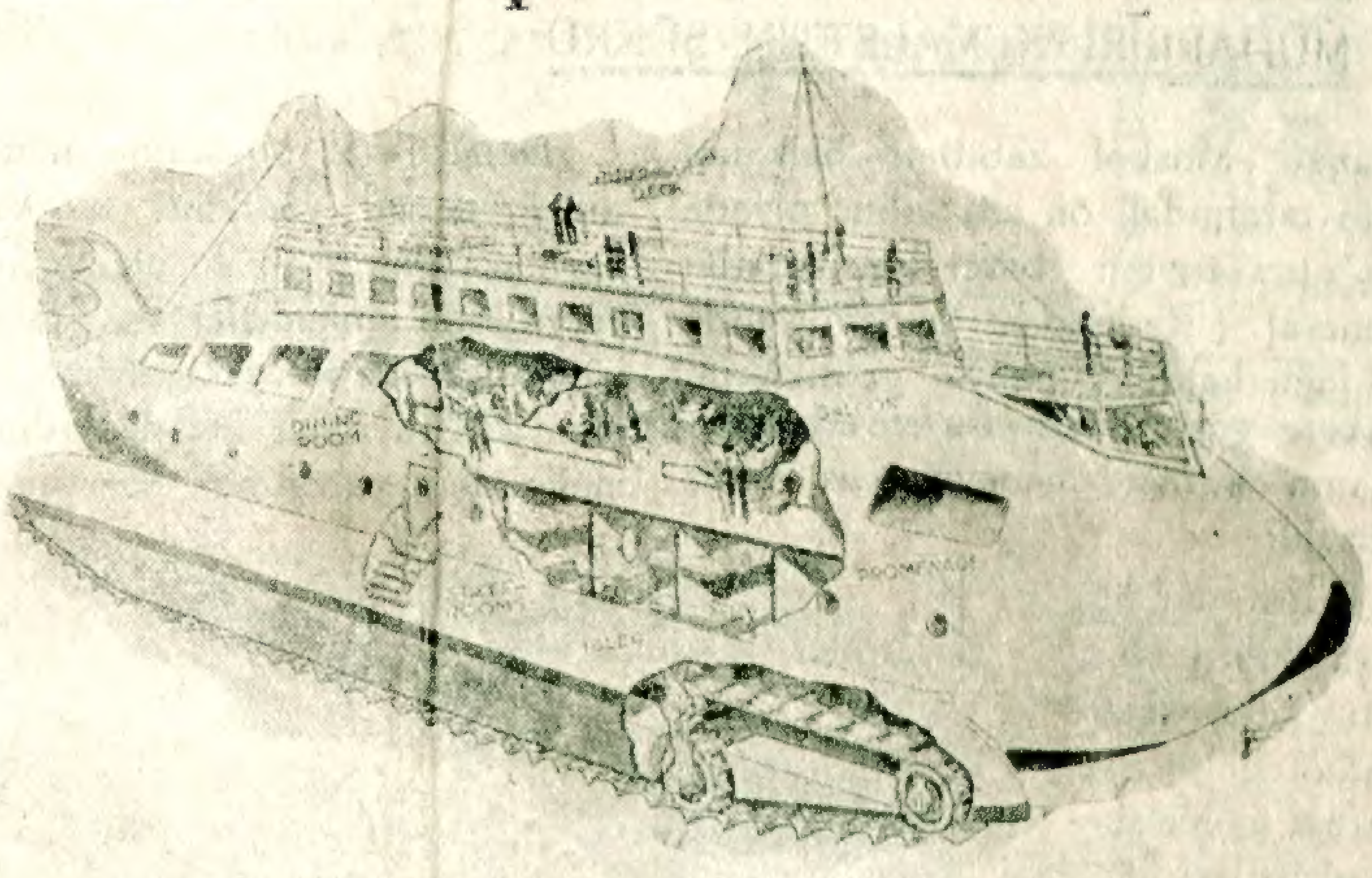

Amerikada yeni bir vesaiti nakliyenin tecrübesi muvaffakiyetle yapılmıştır. Bu vasıtai nakliye hem denizde gider hem de karada yürür. Şekli de hem gemiye, hem de tanklara benzer. İki yanında çarklar üstünde dönen iki kuşak vardır. Karada iken bu kuşaklar tanklarda ve traktorlarda olduğu gibi tekerlek vazifesi görürler ve bu kara vapurunu yürütürler. Bu kemerlerin üstünde küçük kanatlar vardır. Bunlar da denizde kürek vazifesi görüp bu deniz tankını su üstünde yürütürler.

Bu yeni vasaiti nakliyenin Nev York civarında tecrübesi yapılmış, bu garip geminin süratle sahile doğru ilerlediği ve kumsala çıkıp karada koşmağa başladığı etraftan hayretle seyr edilmiştir.

Bu garip vapur nehir seyahatına pek elverişlidir. Bilhassa dolambaçlı nehirlerde çok işe yarar. Çünkü nehrin dolambaç yolunu takibe mecbur olmaz.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Epikuros

Sisam adasında doğan bu Yunan filozofuna göre insan için en büyük hayır, zevktir. Fakat zevk kelimesile kastettiği mana adî ve kaba zevkler değildir. Epicuros'un kanaatınca en büyük zevk fikren yükselmeğe çalışmak ve hayatta faziletten ayrılmamaktır.

Ancak neyazık ki Epikuras'un bu yüksek fikrine yanlış mana verilmiş ve fazileti seven ve ondan ayrılmıyan bu temiz filozofu herkes zevk düşkünü bir sefih zannetmiştir. Bunun için dir ki Epikurosismi, "zevk ve sefahet" tabirinin karşılığı olarak kullanılır. Avrupa lisanlarında, bogazına veya nefsine fazla düşkün kimselere "Epikuros'tan ders almış" derler. Mamafi bunlar hep Epikuros'un "zevk" kelimesile kasdettiği mananın ters anlaşılmasından ileri gelmiştir.

Epikuros Milâttan takriben üç asır evvel yaşamıştır.

Disraeli

İngiltere' nin en meşhur devlet adamlarından olan Disraeli bir İngiliz romancısının oğludur. Kendisi 1805 te Londra'da doğmuştur. Evvelâ romancılık ve gazetecilikle şöhret bulan Disraeli 1852 muhafazakâr olarak Derby kabinesinde maliye vekili, 1859 da başvekil olmuştur. Bil'ahara bu iki mevkii yeniden ihraz etmiştir. Bundan sonra neşrettiği siyasî bir Roman üzerine kıraliçe tarafından kendisine Lord Bilconsfield ("bikonsfild" okuyunuz) unvanı verildi.

1874 te Glodston kabinesinin düşmesi üzerine Disraeli tekrar başvekil olmuş, hariciye nazırı Solsbuy ile beraber Berlin kongresinde bulunmuş 1880 tarihine kadar başvekâlette kaldıktan sonra muhaliflerinin iktidar mevkiine geçmesi üzerine istifa etmiş ve bir sene sonra vefat etmiştir.

HALK SÜTUNU

§ Konyadan imzasız şikâyet mektubu gönderene:

— İmzasız şikâyet mektuplarını basmayız. Hakkınızdan emin iseniz imzanızı koymadan çekinmemelisiniz. Yalnız şu olabilir ki bazı sebeplere mebni isminizin idaremizde mahfuz kalmasını istemiyebilirsiniz. O başka meseledir. Fakat sizinki öyle değil. Reddolan sözünün eri olmalı!

§ Manisa hapishanesinde Babaköylü Muhsin efendiye:

— Yapacağınız iş memleket için hayırlı bir vatandaş olmaya çalışmak ve hükûmetimizin şefkatinde intizar etmektir.

§ Eyüpsultanda kalaycı Emin efendiye:

— Divanyolunda sıhhat apartımanında cilt doktoru Hulûsi Behçet bey vardır. Başınızı elektrik ışığı ile tedavi edip saçlarınızın çıkmasına bir çare bulabilirse o bulur. Bununla beraber dökük saçlı olmak ayıp değildir. Bu kadar üzülmeye degmez, kadın değilsinizya, beyahu!

PİLEVNE

MUHARRİRİ: KEMALETTİN ŞÜKRÜ — KARAGÖZÜN TEFRİKA No. 31

Fakat Moskof zabitleri balkanın öte tarafından on altı tabur piyade ve otuz toptan ibaret bir imdadın ceneral (Radeski) kumandasında olduğu halde Şıpkaya geldiklerini askere gösterdiler. Bu suretle düşmanın kırılan maneviyatları biraz düzeldi.

Ertesi gün öğleye doğru Rusların bekledikleri imdat geldi ve derhal muharebeye giriştiler. Eğer bu imdat o gün iki saat geç kalmış olsaydı, Rusların Şıpkayı terk ile kaçacakları o gün neşrolunan resmî vesikalarla sabittir.

Türk ordusunun Şıpkaya hücumu bütün şiddeti ile beş gün nevam etti. Vakıa buğazın zabtına imkân hasıl olmadı. Fakat bu hücum o ana kadar hiçbir askerî kumandanın gösteremiyeceği ve hiçbir millet ordusunun yapamıyacağı harikalarla tarihe geçti.

Ağustosun on beşinden sonra Şıpkada hücumlar durdu. Vakıa arasıra tek tük silâh patlıyordu. Fakat taarruz olmadı. Her iki taraf ta yorgun düşmüştü. Moskof ordusu Pilevneyi muhasara etmek için tertibat görürken Şıpka tepelerinde de işte bu kanlı harp sahneleri geçiyordu.

PİLEVNE MUHAREBESİNİN İKİNCİ DEVRESİ

Şimdi Pilevne'nin bu kahraman Türk kalesinin etrafında olan kanlı ve şiddetli muharebelerin ikinci kısmına geçiyoruz.

Demiştik ki Moskoflar mütemadiyen dayak yedikleri bu kal'ayı harben, silâh zoru ile ele geçiremiyeceklerini anlamışlar ve Rusyadan kâfi mıktarda kuvvet getirmek, Romanya'lılara daha ziyade yrdım etmeleri için yalvarmak suretile kal'ayı muhasaraya karar vermişlerdi. Hatta muhasara plânını yapmak için de meşhur Moskof cenerallerinden (Tut Leyen) i de çağırmışlardır. Moskof karargâhının, erkânı harbiyesinin ve imparatorun fikri bu kuvvet gelinceye kadar artık Pilevneye hücum etmemekti.

Şıpkada yaralanan kahraman askerlerimiz..

Düşmanın bu tertibatını haber alan Gazi Osman paşa da boş durmamış ve vaziyete göre ne lâzımsa yapmıştı.

Hal bu merkezde iken Ruslar istedikleri imdat ve muavenet kuvvetlerinin yavaş yavaş gelmekte olduklarını görünce yeni bir ümide daha düştüler.

Harp meydanına şöyle böyle yüz elli bin kişi gelmişti.

Bunu gören Moskoflar arasında bir cereyan baş gösterdi.

— Mademki askerler imdada geliyorlar, Pilevne'yi muhasara etmedense tekrar yeni bir hücum ile bu kal'ayı zabtedemez miyiz ? Bu suretle kırılmış olan askerlik haysiyetimizi kurtarmış oluruz. Herhalde Pilevne'yi zorla zabtetmek muhasara ile elde etmekten daha şerefli olur.

Ortaya atılan bu fikir Rus karargâhından Rus erkânı harbiyesine ve erkânı harbiyeden de imparatoruna kadar uzandı.

Ortada mevzubahs olan Moskofların Avrupa'ya karşı olan izzeti nefisleri idi. Derhal karar verildi :

— Türklere, diğer kuvvetlerimiz gelinceye kadar tekrar hücum edeceğiz. Eğer yine muvaffak olamazsak o zaman evvelce yaptığımız plân üzere kal'ayı muhasara altına alırız. Şayet muvaffak olur ve Pilevneyi harben ele geçirirsek harp kabiliyetimiz üzerine sürülen lekeyi temizlemiş oluruz.

Bu kararı veren Moskoflar hücum hedeflerini bu sefer iki nokta üzerine çevirdiler.

Bu noktalardan biri, evvelce de söylediğimiz üzere Pilevnenin kilidi olan (Gradiçe) tabyeleri idi.

Müdürü Mes'ul Orhan Seyfi — Resimli Ay Matbaası T. L. Ş.